

5. Чхеайло, І., & Чхеайло, А. (2024). Етика сталості – нова парадигма гідного життя людства. *Науково-теоретичний альманах Грані*, 27(5), 6-13. <https://doi.org/10.15421/172485>

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

М.Є. Сторожчук, студент

Науковий керівник: к.соціол.н., доц. Т.Г. Прохоренко

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Технологічна та інформаційна глобалізація світу, що відбувається на наших очах, породила нові потужні інформаційно-комунікаційні технології, які створюють принципово нові зв'язки та відносини між людьми. Одним із найбільш відвідуваних молоддю ресурсів в глобальній мережі Інтернет стали соціальні мережі. Молодь являє собою важливу соціальну спільноту, яка характеризується відсутністю власного життєвого досвіду та знаходиться в процесі формування життєвих цілей, планів і стратегій. Тому осмислення впливу соціальних мереж на формування ідентичності сучасної молоді має велике теоретичне і практичне значення.

Для початку розберемося, що уявляють собою соціальні мережі. Якщо інтернет – це глобальна мережа комп'ютерів, з'єднаних між собою за допомогою різних технологій, то соціальні мережі уявляють собою інструменти інтернету, які дозволяють користувачам створювати персональні профілі, обмінюватися контентом та взаємодіяти один з одним. До них належать сайти, які забезпечують різноманітні можливості для комунікативної діяльності: обмін новинами, фотографіями, відео тощо.

Протягом останнього десятиріччя, з розвитком технологій та зміною споживчих звичок, стало очевидним, що соціальні мережі перетворюються на більш складні системи, що включають різноманітні функції та можливості. Вони вже не просто майданчики для ведення онлайн-діалогів, але й платформи для розваг, освіти, реклами та бізнесу. Загалом, до основних функцій соціальних

мереж сьогодні відносяться: комунікативна; інформаційна; соціалізуюча; самоактуалізуюча; функція формування ідентичності; розважальна.

Отже, соціальні мережі можна визначити як віртуальні спільноти, в яких люди можуть розвиватися, навчатися, ділитися ідеями, вміннями та цінностями. Вони дозволяють користувачам будувати соціальні взаємодії та створювати певну віртуальну ідентичність. Соціальні мережі є одним із нових каналів соціалізації молоді. Це означає, що вони відіграють роль у тому, як молоді люди сприймають себе та інших, як вони навчаються та розвивають свої навички, як вони формують свою групову приналежність та соціальну ідентичність. Ці мережі створюють унікальну віртуальну спільноту, де молодь відчуває себе частиною ширшого світу, відкриває нові можливості для самовираження та соціальної взаємодії [1].

Соціальні мережі, увійшовши в наше повсякденне життя, можуть впливати на нього як позитивно, так і негативно. Перш за все, соціальні мережі допомагають у зменшенні почуття самотності. Широкий спектр можливостей для спілкування та взаємодії з друзями, рідними та знайомими створює віртуальне оточення, яке може стати ефективним засобом подолання відчуття ізоляції. До того ж, соціальні мережі забезпечують зручний доступ до інформації та ресурсів для саморозвитку. Завдяки широкому колу контенту, користувачі можуть отримати доступ до навчальних матеріалів, курсів, книг, інформативних статей та інших ресурсів, які сприяють їхньому особистісному та професійному зростанню.

Проте, не зважаючи на низку позитивних моментів в розвитку соціальних мереж, є доволі багато і негативних моментів. Негативний вплив соціальних мереж на психічне здоров'я став предметом значної уваги серед дослідників у науковій спільноті. Одним із найпоширеніших негативних аспектів є збільшення ризику розвитку депресії та тривожних розладів серед осіб, які активно використовують соціальні мережі. Це пов'язано з тим, що соціальні мережі можуть стимулювати порівняння з іншими користувачами, що призводить до почуття неповноцінності та низької самооцінки. Постійне виставлення

ідеального життя на показ у соціальних мережах може викликати у людей стрес, почуття втрати, а також поглиблювати вже існуючі психічні проблеми.

Ще одним негативним аспектом є ризик розвитку залежності від соціальних мереж, що може призвести до втрати контролю над власним часом та занепаду інших аспектів життя. Користувачі можуть витратити години на перегляд контенту та взаємодію з іншими користувачами, занедбуючи реальні соціальні контакти та важливі обов'язки.

Багато молодих людей стають залежними від цієї форми віртуального спілкування, витрачаючи на неї значну частину свого часу, відволікаючись від навчання та інших важливих аспектів життя. Ризик конфіденційності і приватності також є значною проблемою. Багато молодих користувачів соціальних мереж не усвідомлюють повний обсяг можливих наслідків розміщення особистої інформації в мережі. Надмірне розкриття особистих даних може призвести до кіберзагроз або порушень приватності, що може вплинути на їхню безпеку і добробут.

На думку деяких дослідників, надмірне перебування у соціальних мережах формує поняття «самотність у натовпі». Воно означає, що навіть будучи в колективі, людина відчуває себе самотньою та непотрібною, внаслідок того, що знаходиться на самоті з комп'ютером чи будь-яким іншим гаджетом довгий час. Крім того, молоді люди піддаються ризикам впливу небажаної інформації через соціальні мережі. Вони можуть стати об'єктами впливу та маніпуляцій через рекламу, фейк-новини або інші форми дезінформації, що може вплинути на їхні свідомість та поведінку [2].

Ідентичність можна визначити як самоусвідомлення, яке відображає унікальні характеристики, установки, навички та цілі конкретної особи. Це почуття є необхідною частиною формування нашого сприйняття себе як особи. Ідентичність є динамічним феноменом, що змінюється протягом життя, формуючись на психофізіологічному, психічному та особистісному рівнях.

Молодіжна ідентичність є важливою складовою формування особистості молодої людини і визначається як сприйняття самої себе, так і сприйняття її

іншими. Це поняття охоплює широкий спектр аспектів, включаючи соціальні, культурні, гендерні, психологічні та професійні. Утворення молодіжної ідентичності є процесом взаємодії молодої людини з різноманітними впливами, такими як сімейне оточення, освіта, реалізація особистих цінностей, культурні та соціальні норми, а також власні життєві досвіди.

Молодіжна ідентичність може бути суперечливою, оскільки молоді люди намагаються знайти баланс між своїми власними потребами та очікуваннями суспільства, а також між власною унікальністю та бажанням належати до певних соціальних та культурних груп. Це може призводити до внутрішніх конфліктів у пошуку власної ідентичності.

Молодіжна ідентичність уявляє собою багатогранне поняття, що включає в себе ряд складових. Першою складовою є соціальна ідентичність, яка визначається приналежністю до певних соціальних груп і формується через спільні інтереси, цінності та досвід, що сприяє формуванню соціальної самоідентифікації та розумінню власного місця в суспільстві. Важливим аспектом соціальної ідентичності є рольові очікування – передбачені суспільством норми та стереотипи, пов'язані зі статусом, віком, статтю тощо. Крім того, соціальна ідентичність визначається також соціальними зв'язками та мережами, які молоді люди побудували. Це можуть бути сімейні зв'язки, дружба, спільноти та громади, до яких вони належать.

Важливою складовою молодіжної ідентичності виступає також культурна ідентичність, яка визначається широким спектром факторів, включаючи етнічність, мову, релігію, традиції, цінності та спільність досвіду в межах певної культурної групи. Культурна ідентичність уявляє собою усвідомлення та прийняття особливостей та цінностей своєї культурної спільноти. Вона формується через спільний досвід, спілкування з представниками власної культури, а також через взаємодію з представниками інших культур. Культурна ідентичність може змінюватися в ході життя під впливом різних факторів, таких як міграція, глобалізація, технологічний прогрес тощо. Вона має ключове

значення для підтримки міжкультурного діалогу, толерантності та взаєморозуміння.

Гендерна ідентичність описує те, як особистість сприймає себе у контексті статевих ролей та очікувань суспільства. Гендерна ідентичність може включати у себе розуміння власної статевої позиції, а також прийняття гендерних ролей, які відповідають соціальним очікуванням. Вона може впливати на різні аспекти життя людини, включаючи стосунки в сім'ї, виявлення сексуальності, кар'єрні амбіції та сприйняття себе в суспільстві.

Молодіжна ідентичність неможлива без психологічної ідентичності, а саме самосвідомості, здатності особистості розуміти себе, свої почуття, думки та вчинки. Вона розвивається протягом усього життя та включає в себе самопізнання та внутрішній діалог. Крім того, психологічна ідентичність включає в себе формування цінностей, переконань та життєвих цілей, які визначаються індивідуальними потребами та цілями. Ці аспекти визначають спосіб, яким людина сприймає світ та взаємодіє з ним.

Інтелектуальна складова молодіжної ідентичності представляє собою широкий спектр аспектів, пов'язаних з розвитком розумових здібностей, освітою, інтелектуальними інтересами та світоглядом. Вона визначається особистим розвитком, освітнім середовищем та індивідуальними уподобаннями молоді. Інтелектуальна складова молодіжної ідентичності впливає на спосіб сприйняття та взаємодії молоді зі світом навколо, відображаючи їхні інтереси, цінності та рівень розумового розвитку. Вона є важливою частиною формування особистості та допомагає визначати індивідуальний шлях розвитку та самореалізації молодої людини

Значущою складовою молодіжної ідентичності виступає професійна ідентичність, яка є ключовим аспектом життя людини, що визначає її самооцінку та ставлення до роботи. Цей концепт описує те, як людина сприймає себе в своїй професійній ролі та у відповідній професійній спільноті, її професійні цінності, цілі та здібності. Це означає визнання власних навичок, знань та досвіду, які визначають її як професіонала у вибраній сфері діяльності. Загалом, професійна

ідентичність є важливою складовою успішної кар'єри та особистісного задоволення від професійної діяльності. Слід зазначити, що всі складові молодіжної ідентичності взаємодіють між собою, формуючи комплексне уявлення про себе та світ навколо.

У сучасному цифровому світі соціальні мережі стали важливим фактором визначення та розвитку всіх складових молодіжної ідентичності. Для багатьох молодих людей приєднання до спільнот є способом знайти рівних собі, отримати підтримку, нові знання та досвід, а також розвинути свої навички та інтереси. Реєстрація на соціальних мережах може бути розглянута як перший крок у віртуальному житті особистості. Вибір соціальної мережі та створення профілю пов'язаний з рядом мотивів: бажання приєднатися до спільноти своїх друзів та знайомих, відновити або підтримати зв'язок з ними, бажання відтворити певний статус в соціумі тощо.

Далі відбувається процес спостереження. Користувач починає активно вивчати вибраний віртуальний простір, спостерігаючи за тим, як інші користувачі представляють себе, як вони взаємодіють, які цінності та ідеї висувають. Для багатьох молодих людей цей етап є своєрідним процесом адаптації до нового середовища. Молодь намагається зрозуміти, які образи та ідентичності сприймаються як успішні або популярні, намагаються відтворити або адаптувати їх до себе. Проте, цей етап може супроводжуватися певними труднощами. Так, молодь може відчувати невпевненість у собі або тиск підлаштовуватися під ідеали, які вони бачать у інших користувачів. В цілому, дослідження і спостереження в соціальних мережах допомагає молоді розібратися у новому середовищі, зрозуміти свої власні потреби та прагнення, а також виявити свої унікальність та особливості.

Наступним етапом є активна участь та спілкування. Після того, як користувач зареєструвався та ознайомився зі своїм віртуальним оточенням, він починає активно взаємодіяти з іншими користувачами через різноманітні форми вираження, такі як коментарі, вподобання, публікації, а також особисті та групові повідомлення. Одним з важливих аспектів активної участі в соціальних мережах

є можливість знайти спільноту, де молодь почувається прийнятою та зрозумілою. Це може бути група зі спільними інтересами, форум, де обговорюються питання, що цікавлять, або просто група друзів. В процесі активного спілкування також можуть виникати певні проблеми. Зокрема, молодь може стикатися з негативними відгуками або критикою на свою адресу з боку інших користувачів, що може вплинути на їхню самооцінку та самопочуття.

Важливим етапом в плані формування ідентичності є створення власного образу. На цьому етапі молодь має можливість самостійно визначити, як вона хоче бути сприйнята та представлена у віртуальному світі. Це включає вибір профільного зображення, обкладинки, публікацій, описів та інших деталей, які складають її віртуальний образ. Для багатьох молодих людей створення власного образу в соціальних мережах стає засобом самовираження та самоідентифікації. Вони можуть вибирати елементи, які найкраще відображають їхні інтереси, стилі життя, цінності та особистість. Проте важливо враховувати, що створення власного образу в соціальних мережах може мати свої ризики та негативні наслідки. Наприклад, може виникнути непрямий тиск на підлаштування до ідеалів, які пропонується у віртуальному середовищі, або можуть виникнути проблеми зі збереженням приватності та конфіденційності даних.

Завершується процес формування молодіжної ідентичності в соціальних мережах самоідентифікацією та стабілізацією ідентичності. На цьому етапі молоді люди усвідомлюють, хто вони є в цьому віртуальному середовищі, стабілізують свою ідентичність відповідно до прийнятих образів та цінностей. Самоідентифікація в соціальних мережах може бути складним процесом, оскільки користувачам доводиться стикатися з різноманітністю образів та ідей, які пропонуються у віртуальному середовищі. Вони можуть бути змушені вибирати між різними ролями, які вони бажають відтворити, або можуть намагатися зберегти свою унікальність у відповідь на тиск конформізму та стереотипів.

Входячи у віртуальний світ, молодь отримує можливість експериментувати зі своєю ідентичністю, взаємодіючи з іншими користувачами та культурним

контекстом. Можливість фізичної відсутності в Інтернеті дає свободу самопрезентації і відображення себе у бажаному вигляді, надає почуття знаходження в безпеці та варіативності вибору стратегії комунікації [2, 90].

У ході аналізу проблеми формування молодіжної ідентичності в сучасних соціальних мережах можна зробити декілька ключових висновків. По-перше, процес формування молодіжної ідентичності в соціальних мережах є складним, в якому відображаються тісні взаємодії між індивідуальними та соціальними факторами. По-друге, соціальні мережі розширюють можливості для формування ідентичності у молоді, надаючи їм можливість активно спілкуватися та взаємодіяти з іншими користувачами, формувати сприйняття себе як частини віртуальної спільноти, експериментувати зі своєю особистістю. По-третє, даний процес є суперечливим, він може супроводжуватися певними протиріччями, викликати негативні наслідки та ризики, що може гальмувати самовираження та самоідентифікацію молодої людини.

Список літератури:

1. Запорожченко О. В. Ідентичність особистості в умовах інформаційного суспільства. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2020. Вип. 26. С. 12–16.
2. Супрун Г.Г. Ідентичність індивіда в цифрову епоху соціальних комунікацій. *Філософські обрії*. 2020. № 43. С.85-94

WERBETEXTE UND SLOGANS: STRUKTUR, FUNKTIONEN UND TRANSKREATION IM INTERNATIONALEN KONTEXT

Barankova Y. S., Studentin,

Samarina V. V., wissenschaftliche Betreuerin

Nationale Technische Universität „Charkiwer Polytechnisches Institut“

Werbetexte bündeln sprachliche Elemente einer Kampagne, um gezielt Interesse zu wecken und Kaufbereitschaft zu fördern. Im Zentrum steht dabei eine klare Markenbotschaft: Jede Formulierung erfüllt eine kommunikative Funktion. Die Werbesprache ist daher besonders verdichtet und funktional. Sie soll Aufmerksamkeit erzeugen, Interesse wecken, den Wunsch nach dem Produkt verstärken und schließlich zum Handeln auffordern – entsprechend dem klassischen AIDA-Modell. Empirische Studien zeigen zwar, dass Konsumenten nicht immer streng linear reagieren, dennoch